

TÓTH MÁTÉ

Hamvas Béla Pest Megyei Könyvtár és PTE, igazgató, adjunktus
toth.mate@pmk.hu

Társadalmi mobilitás és könyvtárhasználat

Kulcsszavak: társadalmi mobilitás, közkönyvtár, könyvtárhasználat

A könyvtár magát hagyományosan olyan intézményrendszernek tekinti, amely hozzájárul a különböző státuszú, vagyoni helyzetű társadalmi csoportok esélyegyenlőségének megteremtéséhez. Mindenkinek hozzáférést kínál az információs javakhoz, azoknak is, akik társadalmi helyzetük, vagy addig felhalmozott kulturális tőkéjük okán szűkölködnek abban.

A 2017-ben és 2019-ben *Az én könyvtáram* projekt keretében, országos reprezentatív mintán elvégzett kutatások igazolták, hogy a felsőfokú végzettségűek körében magasán felülreprezentáltak a könyvtárhasználók. Ez azt sugallja, hogy a könyvtár a szociális funkciójának csak igen korlátozott mértékben képes eleget tenni. A tanulmány arra keresi a választ, hogy a könyvtárhasználathoz való viszony hogyan alakul több generációt átívelően, közvetve pedig hozzájárul-e ahhoz, hogy az alacsonyabb végzettségű felnőttek gyerekei képesek legyenek nagyobb szeptét élvezni az információs javakhoz való hozzáférés adta előnyöknek.

A 2017-es és 2019-es országos olvasáskutatás adatai alapján a szülők iskolai végzettségének függvényében vizsgálom a gyermekek könyvtárakhoz való viszonyulásának alakulását. A felsőfokú végzettségű szülők gyerekei nagyobb arányban válnak-e könyvtárhasználókká? Mennyiben tudható be mindez a szülők könyvtárhoz való viszonyának és mennyiben külső tényezők függvénye?

Social Mobility and Library Use

Keywords: social mobility, public library, library use

Libraries interpret their roles within society as institutions that contribute to create equal opportunities to people with different social and economic background. The library system provides equal access to information goods for all regardless of social status and the cultural capital. previously accumulated

In 2017 and 2019, the Municipal Library of Budapest conducted a national representative survey under the umbrella of My Library project. Data proved that the rate of library users is heavily overrepresented among people with higher educational background. It suggests that the library system can meet its social responsibilities only on a very limited level. The paper analyses the relation to library services of people with different educational and intergenerational background based on the data of surveys, mentioned above.

On what level is the library able to contribute to make information equally accessible for children, whose parents have a lower educational background? Are those, who's parents are highly educated, more likely to become library users, according to 2017 and 2019 national representative data? On what level is this depend on the parents' relation to library services and what level is it due to other external factors?